

ЗАГРОЗА ПОШИРЕННЯ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ В УКРАЇНІ

Скрипник Н.В., Макарук О.М., Коломійчук М.П

Інститут захисту рослин НААН
(03022, м. Київ, вул. Васильківська 33, відділ карантину рослин,
тел.: 257-58-36, e-mail: natalija.skripnik@yandex.ua)

В останні десятиліття зі збільшенням обсягів торгівлі продукції рослинного походження зростає ризик потрапляння нових шкідливих організмів. Враховуючи сприятливі погодні умови, відсутність природних ворогів вони можуть поширюватись і завдавати значних економічних збитків галузі сільського господарства, навколишньому середовищу. Варто зазначити, що в Європі налічується близько 12 000 чужорідних видів, із яких 10-15 % не є інвазійними, однак саме на їх ліквідацію Європейський Союз витрачає близько 12 млрд. євро в рік. Інвазійні чужорідні види (рослин, тварин, грибів і мікроорганізмів) є однією з найбільших загроз біологічному різноманіттю.

Європейська організація карантину і захисту рослин (ЄОКЗР) повідомляє про поширення в Європі небезпечних шкідників: мармурового клопа (*Halyomorpha haly* Stal.), дрозюфіли строкатої (*Drosophila suzukii* Mats) тютюнової білокрилки (*Bemisia tabaci* Gen.).

Мармуровий клоп є небезпечним шкідником сільськогосподарських, плодових, лісових та декоративних культур. Батьківщиною його є країни Південно-Східної Азії, включаючи Китай, Японію. Вид присутній в США, Італії, Угорщині, Румунії, Австрії, Сербії, Росії.

Дрозюфіла строката є загрозою для ягідних, плодових культур. Її поширення територією Польщі призвело до 40-50 % втрат урожаю ягідних культур. Сучасне поширення цих шкідників вказує на значний потенціал їх пристосування до різних кліматичних зон.

В результаті аналітичних досліджень встановлено, що в країнах Євросоюзу найбільшу кількість випадків небезпечних комах виявляють зазвичай на овочевих культурах, плодових, різних декоративних і квіткових рослинах. Своєчасно виявити та не допустити їх занесення на територію нашої держави – основне завдання Держпродспоживслужби України.

В даний час небезпечним шкідником пасльонових культур є південноамериканська томатна міль. Вперше в Україні виявили її в партії томатів, що надійшла з Туреччини 2011 року. Незважаючи на проведені фітосанітарні заходи, шкідник присутній в трьох областях (Одеській, Миколаївській, Херсонській). За даними Держпродспоживслужби України площа заселення шкідником на 01.01.2016 року становить 883,912 га.